

notulen beschikbaar zijn, dan nog zouden ze volgens de rechtbank niet noodzakelijk toelaten om te besluiten dat er effectief beraadslaagd werd. Het is immers niet vereist dat alle deelnemende bestuurders de notulen ondertekenen. Bovendien schrijft het W.Venn. niet voor dat het feit van de daadwerkelijke beraadslaging in elkaars fysieke aanwezigheid moet worden opgenomen in de notulen zelf. Enkel de besluiten zelf van de raad van bestuur moeten worden genotuleerd.

De rechtbank sluit zich ook aan bij de stelling dat, alhoewel dit niet uitdrukkelijk voorzien is door het W.Venn.,

de regels tot nietigverklaring van besluiten van de algemene vergadering (zie art. 64 W.Venn.) ook kunnen worden toegepast op besluiten van de raad van bestuur. Op dergelijke nietigheidsvordering moet dan ook de korte vervalttermijn van zes maanden worden toegepast (zie art. 198 § 2, laatste lid W.Venn.) en niet de gemeenschappelijke verjaringstermijn van tien jaar, aldus de rechtbank.

David Haex
Advocaat Linklaters LLP

4. VERVOER/TRANSPORT

Wetgeving/Législation

VERVOER

Vervoer over zee

“Rotterdam Rules” ondertekend

Op 23 september 2009 werd te Rotterdam het door UNCITRAL opgestelde “verdrag betreffende de overeenkomsten voor het internationale vervoer van goederen geheel of gedeeltelijk over zee” door 16 staten ondertekend. Naar transportrechtelijke traditie zal dit verdrag, naar de plaats van ondertekening, bekend staan als de “Rotterdam Rules”. Er wordt gehoopt dat dit nieuwe verdrag op termijn de bestaande zeevervoeroverdragen (Hague Visby Rules en Hamburg Rules) zal vervangen.

VERVOER

Vervoer over binnenwateren

Vervoer van gevaarlijke goederen

Het vervoer van gevaarlijke goederen over de weg en over het spoor werden op Europees niveau reeds geharmoniseerd door richtlijnen 94/55/EG en 96/49/EG. Richtlijn 2008/68/EG van 24 september 2008, die de twee vorige richtlijnen vervangt, voegt het vervoer over de binnenwateren toe. Zeer kort samengevat worden het ADR, het RID en het ADN – de technische regels voor respectievelijk wegvervoer, spoorvervoer en binnenvaart – uniform van toepassing gemaakt, zowel voor nationaal als voor internationaal vervoer.

België heeft deze richtlijn omgezet door twee KB's, met name het KB van 28 juni 2009 betreffende het vervoer

via de weg of per spoor van gevaarlijke stoffen (in werking sinds 10 juli 2009) en het KB van 31 juli 2009 betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren (treedt in werking vanaf 1 januari 2011).

Rechtspraak/ Jurisprudence

EUROPEES HOF VAN JUSTITIE 9 JULI 2009

EUROPEES EN INTERNATIONAAL GERECHTELIIK RECHT

Executie en bevoegdheid – Verordening (EG) 44/2001 – Rechtelijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Bevoegdheid – Plaats van uitvoering van de dienst – Vervoerovereenkomst

Zaak: C-204/08

De heer P. Rehder, wiens vlucht van München naar Vilnius afgelast werd, vorderde schadevergoeding van de luchtvervoerder op grond van verordening 261/2004 inzake compensatie bij instapweigering, annulering of langdurige vertraging. Hij stelde deze vordering in bij het Amtsgericht Erding, dat territoriaal bevoegd is voor de luchthaven van München. Het Amtsgericht verklaarde zich bevoegd. Deze beslissing werd in beroep hervormd, waarna dhr. Rehder een cassatieberoep instelde bij het Bundesgerichtshof. Het BGH stelde vervolgens een aantal prejudiciële vragen aan het Europese Hof van Justitie betreffende de interpretatie en invulling van de plaats van uitvoering van de verbintenis in het kader van een vervoerovereenkomst.

Het HvJ bevestigt vooreerst (impliciet) dat een vervoerovereenkomst een overeenkomst tot het verstrekken van diensten is in de zin van artikel 5, 1, b), 2^e streepje EEX-Vo. Het Hof herhaalt vervolgens de basisdoelstellingen van de EEX-Vo., m.n. het creëren van rechtszekerheid door voorspelbaarheid en het waarborgen van een voldoende nauwe band tussen de bevoegde rechter en de zaak.

Het probleem bij een vervoerovereenkomst is echter dat de vervoerder gedurende het ganse transport, van vertrek tot aankomst, permanent en op ondeelbare wijze prestaties verricht. Het is niet mogelijk om aan de hand van economische criteria een afzonderlijk onderdeel van de dienstverrichting aan te wijzen dat de hoofddienst van de vervoerder zou vormen en dat op een welbepaalde plaats zou worden verstrekt.

Het HvJ komt dan ook tot de conclusie dat, in het kader van een vervoerovereenkomst, zowel de plaats van vertrek als de plaats van aankomst op gelijke wijze plaats van uitvoering van de verbintenis zijn, zodat de eiser de keuze heeft in welk van beide plaatsen hij zijn vordering

instelt. Deze keuzemogelijkheid voor de eiser voldoet volledig aan de basisdoelstellingen van de verordening: de bevoegde rechters zijn perfect voorspelbaar voor de vervoerder, en beide bevoegde rechters hebben een voldoende nauwe band met de zaak. Volledigheidshalve voegt het Hof eraan toe dat de eiser, indien gewenst, uiteraard ook nog steeds kan dagvaarden voor de rechter van de woonplaats van de vervoerder.

Het HvJ merkt ten slotte ook nog op dat noch de plaats waar de vervoerovereenkomst wordt gesloten, noch de plaats waar het vervoerdocument wordt uitgegeven, noch de plaats van een eventuele tussenstop voldoende relevantie vertonen, zodat in deze plaatsen ook geen bevoegdheid ontstaat.

(Voor een eerste bespreking van dit arrest, zie P. MANKOWSKI, "Ausgangs- und Bestimmungsort sind Erfüllungsorte im europäischen Internationalen Zivilprozessrecht", *TransportR.* 2009, 303).

Frank Stevens
Advocaat Roosendaal Keyzer

5. PRATIQUES DU COMMERCE, DROITS INTELLECTUELS, DROIT ET TECHNOLOGIE/HANDELSPRAKTIJKEN, INTELLECTUELE EIGENDOM, RECHT EN TECHNOLOGIE

Rechtspraak/ Jurisprudence

COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS
EUROPÉENNES 3 SEPTEMBRE 2009

DROIT DE LA CONSOMMATION – DROIT EUROPÉEN

Directive 97/7/CE – Protection des consommateurs – Contrats à distance – Exercice du droit de rétractation par le consommateur – Indemnité de jouissance à verser au vendeur

Aff. C-489/07, Messner

Dans cet affaire ayant donné lieu à une question préjudicielle d'une juridiction allemande, la Cour avait à se prononcer sur la portée de l'article 6 de la directive 97/7/CE concernant la protection des consommateurs en matière de contrats à distance. Cet article prévoit que lorsque le consommateur fait usage de son droit de rétractation, les

seuls frais qui peuvent être mis à sa charge sont les frais directs de renvoi. La disposition a été transposée littéralement à l'article 80 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et l'information et la protection du consommateur. La question posée en l'espèce à la Cour était de savoir si l'article 6 de la directive fait obstacle à une réglementation nationale qui autorise un vendeur à réclamer au consommateur une indemnité compensatrice pour l'utilisation d'un bien acquis par un contrat à distance dans le cas où le consommateur fait usage de son droit de rétractation dans les délais. Pour la Cour, l'imposition de manière générale d'une telle indemnité est incompatible avec les objectifs de la directive, qui visent notamment à permettre au consommateur d'examiner et d'essayer le bien pendant le délai de réflexion. Par contre, rien ne s'oppose, selon la Cour, à ce qu'une indemnité compensatrice équitable soit prévue dans une réglementation nationale dans l'hypothèse où le consommateur fait usage du bien acquis d'une manière incompatible avec les principes de droit civil, tels que la bonne foi ou l'enrichissement sans cause.

S'agissant de contrats à distance, le lecteur se rappellera que le gouvernement belge vient d'adopter ce 10 juillet